

Suomen Rauhanliiton vuosikertomus vuodelta 1927.

Suomen Rauhanliiton 7:s toimintavuosi on ollut innostuksesta ja aloitteista rikas vuosi. Työvoimien ja varojen puute sekä vallitseva aseellisuuden henki ovat tosin suuresti rajoittaneet mahdollisuuksia, mutta toivolla ja antaumuksella tehty työ ei ole ollut sittenkään jälkiään jättämättä. Eteenpäin on menty. Toivottavasti on päästy myöskin syvemmälle niin yksityisessä elämässä kuin koko Liiton työssä rauhan asian voitolle viemisessä.

Viime työvuoden kuluessa on paljon menetetty monen rauhanystävän ja innokkaan työntekijämme siirryttyä pois täältä levottomuuden ja kamppailun keskeltä rauhan maille. Kovimpana kohtasi Liittoa toht. Maikki Friberg'in menetys. Hän oli ensimmäistä vuottaan mukana Liitossa aktiivisessa toiminnassa ja häneen olivat monet odotukset ja monet toiveet kohdistuneet. Hän tulisi tottuneella johtajakyvyllään, kokeneisuudellaan monella eri alalla, kaukonäköisyydellään sekä suurella rauhanrakkaudellaan viemään työtämme eteenpäin, suuremmille kuulijakunnille, laajemmille työaloille. Hän oli suuri sielu ja Keskushallituksen kokoukset hänen kodissaan muodostuivat mieltäkohottaviksi tilaisuuksiksi. Sitä suurempi on nyt kaipauksemme ja sitä velvoittavampi hänen muistonsa. Mutta monessa paikallisyhdistyksessäkin on tuoni käynyt korjaamassa kallista viljaa. Niin on m.m. Sv. Fredsvänner i Helsingfors menettänyt johtokunnan jäsenensä, maist. Ingrid Johansson'in Savonlinnan Rauhanystävät perustajansa ja monivuotisen sihteerinsä, toimitusjohtaja V. Tiikkajan ja Turun osasto entisen sihteerinsä Pavo Vesän.

Liittoon on vuoden aikana kuulunut 10 paikallisyhdistystä, nim. Savonlinnan Rauhanystävät, Suomen Rauhanliiton Helsingin, Mikkelin, Oulun, Turun, Lahden, Tampereen ja Porin osastot sekä »Svenska Fredsvänner i Helsingfors» ja »Fredsfacklan» Pinjaisissa. Näissä on ollut yhteensä 308 jäsentä tietojen puuttuessa Mikkelistä, missä työ odottaa uudestiorganisoimista. Kannattavia jäseniä on Liitolla sitäpaitsi eri osissa maata 17, heistä 7-henkinen ryhmä Jyväskylässä. Koko jäsenmäärä on niinollen 325 (v. 1926 oli 260).

Liiton vuosikokous pidettiin Helsingissä syysk. 17—18 p:nä ja oli siinä läsnä 6:sta paikallisyhdistyksestä ja Keskushallituksesta yhteensä 17 edustajaa.

Vuosikokouksessa päätettiin m.m. muuttaa Liiton säännöt sellaisiksi, että toisetkin aatteelliset järjestöt, joilla ei ole rauhanasia keskeisimpänä ohjelmassaan, voivat liittyä Suomen Rauhanliiton jäseniksi supistetulla verovelvollisuudella ja edustus-oikeudella.

Vuosikokouksessa oli kaikkiaan 6 keskustelukysymystä, joista tärkeimpinä mainittakoon toht. Maikki Friberg'in alustama: »Kouluopetus rauhan hengessä», toht. F. Iversen'in alustus: »Rauhantyö ja sisäiset ristiriitamme», ja op. O. Tukiaisen alustus: »Voisiko sodan uhaessa kansanäänestyksellä vaikuttaa sotien ehkäisemiseksi?» Vilkas keskustelu päättyi ponsiin, jotka päätettiin julkaista Rauhaa Kohti, Naisten Ääni y.m. lehdissä, jotka ottavat ne vastaan. (Vrt. R. K. 1927, n:o 11—12.)

Vuosikokouksen jälkeen alkoi vuosijuhla, johon oli saapunut verrattain runsaasti pääkaupungin yleisöä. Puhujina esiintyivät toht. M. Friberg, rva Jenny Pfäffli, johtajat Gretta Langenskjöld sekä toht. F. Iversen. Isäntinä toimivat Keskushallituksen kera molemmat helsinkiläiset paikallisyhd-

tykset, joiden uhrautuvasta vaivannäöstä sydämellinen kiitos.

Liiton Keskushallitukseen kuuluivat vuoden alusta toht. Felix Iversen puheenjohtajana, toht. Maikki Friberg varapuheenjohtajana, rva Toini Iversen sihteerinä ja rahastonhoitajana sekä muina jäseninä kirjailija Selma Anttila, ylihoit. Naima Kurvinen, kanslisti Hymmi Nyysönen, maist. Waldemar v. Gerich, kirjaltaja Ilmari Kivivuori ja hra Arne Selinheim. Tohtori Fribergin kuoleman jälkeen astui hänen tilalleen varajäsenenä ollut kirjaltaja Väinö Peltonen ja varapuheenjohtajaksi valittiin maisteri W. v. Gerich. Viimeksimainittu samoin kuin herrat Kivivuori ja Selinheim erosivat Keskushallituksesta ennen vuoden loppua.

Keskushallitus on kokoontunut kaikkiaan 7 kertaa ja on näistä kokouksista merkitty yhteensä 79 pöytäkirjan pykälää. Tärkeimpinä toimina mainittakoon:

1) Anomus Valtion Luentolautakunnalta saada 8,000 mk:n avustus. Myönnettyä 1,000 markalla kustannettiin puheenjohtajan luentomatkat Turkuun, Poriin ja Tampereelle

2) Sisäasiainministeriön myöntämän rahankeräyksen toimeenpano.

3) Uuden keräysluvan anominen v:ksi 1928—29, mikä kuitenkin myönnettiin vain ajaksi tammik.—kesäk. 1928.

4) Anomus Sisäasiainministeriölle saada käyttää luottolippuja Valtion rautateillä 3,000 mk:n arvosta. Myönnettiin 1,000 mk.

5) Porin paikallisosaston ottaminen Suomen Rauhanliittoon.

6) Rökiön kirjastoyhdistyksen, Vöyrissä, ottaminen Liiton aatteellisesti kannattavaksi jäseneksi.

7) Suomen Rauhanliiton liittyminen »Nordiskt Fredsörbundet» (Pohjoismaiseen Rauhanliittoon), josta liittymisestä aikoinaan oli tehty aloite. Suomen edustajiksi Pohjoismaiseen johtokuntaan valittiin S. R:n puheenjohtaja, ylihoit. Naima Kurvinen ja kansl. Hymmi Nyysönen sekä varalle toht. M. Friberg ja maist. W. v. Gerich.

8) Suomen Rauhanliiton edustus ruotsalaisen, toim. G. A. Dahlberin kautta Kansainvälisen Rauhanliiton edustajakokouksessa Parisissa.

9) Oman julkaisusarjan alkaminen, johon ensimmäisenä otettiin toimit. J. A. Mäkinen kääntämät Leo Tolstoin kirjoitukset »Älä tapa!» nimisenä kirjasena. Sen ensimmäinen painos, 3000 kpl. on melkein loppuun myyty.

10) Postikorttijulkaisu N:o 1 esittäen Emile Derrén 'Sovinto'-nimisen veistoksen.

11) Peiliparaskoopin hankkiminen, johon Helsingin yhdistykset osallistuivat kumpikin 250 mk:lla. Koneella on näytetty varjokuvia n. 30 tilaisuudessa Helsingissä ja maaseudulla.

12) Tohtori Maikki Fribergin muistorahaston perustaminen »Rauhankirjasto- ja valistustyötä varten».

13) Kirjelmäin ja kirjallisuuden lähettäminen paikallisyhdistyksille.

14) Entistä läheisempi kosketus ulkomaisten, lähinnä Genèven Rauhantoimiston kanssa, joka on m.m. pyytänyt S. R:n lausuntoa aseistariisumiskysymyksessä ja lähettänyt Kansainliiton kehittämistä ja demokratisoimista koskevan kansainvälisen kiertokyselyn jaettavaksi vaikutusvaltaisille kansainliittomielisille kansalaisillemme.

Keskushallituksen jäsenistä ovat toisilla paikkakunnilla luennoineet ja puhuneet toht. M. Friberg ja rva ja hra Iversen. Helsingissä ovat Liiton toimihenkilöt puhuneet, paitsi rauhanyhdistyksissä, parissa kymmenessä eri yhdistyksessä ja piirissä.

Liiton rahavarat osoittavat vuoden ku-
luessa huomattavaa nousua. Tilintarkas-
tajien, kamr. A. Roering'in ja toht.
E. J. Nyström'in hyväksymän tilin-
päätyksen mukaan olivat tulot kaikkiaan
3,718:93, joista tärkeimpinä tuloina olivat
paikallisyhdistysten verot 1,200:— sekä
5 uuden kannattavan jäsenen kannatus-
maksut 1,000:—. Menot olivat 2,551:45,
joista tärkeimpinä jäsenvero Genève'iin
99:70, peiliparaskooppi 1,314:— ja kirjas-
tokaapin loppuerä 451.75. Säästönä v:lle
1928 jäi 1,167:48.

Lääninrovasti Uno Wegeliuksen
muistorahasto korkoineen oli vuoden lo-
pussa 3,729:08 mk.

Toht. Maikki Fribergin muisto-
rahasto oli korkoineen 1,100:43.

Koko maata käsittävästä rahankeräyk-
sestä kirjallisuus- ja valistustoiminnan hy-
väksi oli tuloja kaikkiaan 14,687:65 ja me-
noja 400:05. Eri osastot ja ystävät olivat
koonneet varoja seuraavasti:

Suomen Rauhanliiton H:gin osasto	2,234:50
Svenska Fredsvänner i H:fors	1,220:—
Fredsacklan (Pinjainen)	1,051:75
Savonlinnan Rauhanystävät	1,012:50
S:n R:n Tampereen osasto	543:—
» » Mikkelin »	515:—
» » Oulun »	362:—
» » Turun »	265:—
» » Lahden »	200:—
» » Porin »	130:—
» » Keskushallituksen jäsenet	1,640:25
Kannattavat jäsenet	3,016:—
Muut ystävät	2,497:65
Yhteensä Smk.	14,687:65

Tästä ovat maamme ruotsalaiset yhdis-
tykset ja ystävät koonneet 3,767:25.

Säästö 14,287:60 mk. päätettiin säilyttää
erikoisena S. R:n kirjallisuusrahastona, jor-
ka käytettäisiin kirjallisuuden, m.m. S. R:n
kirjasarjan kustantamiseen ynnä muuhun
valistustyöhön.

Rauhaa Kohti lehti (vast. toim.
toht. F. Iversen) on ollut tärkeänä työ-
välineenä Liiton toiminnassa. Siinä on
julkaistu monet Keskushallituksen päätök-
set sekä vuosikokouksen ohjelma, selo-
tukset ja ponnet. Tilaa on ollut n. 1250,
painos keskimäärin 3000 kpl.

Samoin on maamme ruotsalainen rau-
hanlehti »Frid på jorden» (toim. past. E.
Stenwall, Närpiö, B) ystävällisesti otta-
nut palstoilleen Liiton ja yhdistysten uutis-
sia.

S. R:n kirjasto, joka on ollut sijoitet-
tuna omaan kaappiinsa ensin prof. Lucina
Hagmanin kodissa ja sitten joht.
Lisa Hagmanin koululla, Yksityisluo-
kat, on saanut vastaanottaa uusia kirjoja ja
aikakauslehtiä, mutta ansaitsisi lainausten
suhteen entistä enemmän rauhanystävien
huomiota.

Paikallisyhdistyksiltä saapu-
neista vuosikertomuksista esitän tärkeim-
pinä asioina seuraavaa:

Savonlinnan Rauhanystävät
r.y. (puheenj. toim. J. A. Reinikainen,
siht. toim.-joht. V. Tiikkaja, 25 jäs.) on
pitänyt 6 johtok. kokousta, 1 yleisen ko-
kouksen ja 3 illanviettoa. Puhujina ovat
esiintyneet past. I. Tolsa, op. Ida Sai-
ranen ja P. Tiilikainen, puheenj. ja
rva Aino Mustonen, joka myös edusti
yhdistystä Liiton vuosikokouksessa. Rau-
haa Kohti-lehteä ja rauhankirjallisuutta on
ahkerasti levitetty.

S. R:n Helsingin osaston (puheenj.
toht. F. Iversen, siht. yliopp. Anna
Nevalainen, 70 jäs.) johtokunnan,
opintokerhon ja jäsenkokouksia on pidetty
kerran kuussa. Ompeluseura on kokoon-
tunut kerran viikossa. Juhlatoimikunta on
järjestänyt jäsenille ja heidän tuttavilleen
2 onnistunutta illanviettoa, kevätjuhlan ja
joulujuhlan. Kesäkuukausina on järjes-
tetty ulkoilmakokouksia Kaisaniemessä.
Suurempia yleisötilaisuuksia on ollut 4,
joissa ovat puhuneet kirjailijat Pekka
Ervast ja Toivo Uuskallio, toht.
Mikko Erich, ylihoit. Naima Kur-
vinen ja puheenj. Edustajina vuosi-
kokouksessa olivat siht. rouva Ellen
Nyyssölä ja neiti Aino Honka-
luoto.

Svenska Fredsvänner i Hel-
singfors (puheenj. toht. F. Iversen,
siht. toht. E. J. Nyström, 40 jäs.) on pi-
tänyt 8 johtok. kokousta ja kerran kuussa
jäsen- ja opintokerhon kokouksia. Yhdis-

tyksen vuosijuhlassa puhui prof. Lucina
Hagman aiheesta »Kiina ja me». Muina
puhujina ovat olleet yhdistyksen tilaisuuks-
sissa toht. Maikki Friberg, joht. Gre-
ta Langenskjöld, rehtori Uno Stadi-
us, maist. W. v. Gerich sekä puheenj.
Liiton vuosikokouksessa edusti sitä siht. ja
rehtori U. Stadius.

Lahden osaston (puheenj. op. Ot-
to Tukiainen, siht. nti Selma Mä-
kelä, 28 jäs.) johtokunta on kokoontunut
4 kertaa. Paitsi vuosikokousta on yhdistys
järjestänyt kaikkiaan yleisötilaisuuksia 5,
joissa ovat esiintyneet puhujina op. S. Nie-
mi, rva J. Pfäffli, toht. F. Iversen.
Maaperä on tullut suotuisemmaksi rauhan-
aatteelle ja yleisöä on ollut verraten runsa-
asti tilaisuuksissa. Yhdistystä edusti Liit-
ton vuosikokouksessa rva J. Pfäffli ja
puheenj. Rauhaa Kohti lehdelle on han-
kittu paljon tilauksia.

Fredsacklan (Rauhansoihtu) Pin-
jaisissa, yksi Liittomme ripeimpiä osastoja
(puh.j. op. Jose Fagerholm, siht. nti
Rachel Eklof, 21 jäs.). Johtokunnan
kokouksia on ollut 3, varsinaisia kokouk-
sia 8 sekä 7 juhlaa. Kahdessa juhlassa on
esitetty puheenj. kirjoittamia näytelmiä
sekä kuvaelmia. Yhdistys on julkaissut
omaa puheenjohtajan toimittamaa käsin
kirjoitettua lehteä 9 numeroa, joka on ko-
kouksissa luettu. Puheenjohtaja on omalla
kustannuksellaan sitäpaitsi julkaissut ruot-
sinkiellisen rauhanaatteellisen runo- ja lau-
lukirjan. Esitelmöitsijöistä juhlissa mai-
nittakoon prof. G. Landtman, toht.
Sigfrid Sirenus, eversti G. Fra-
ser, konsulentti E. Huldén, opett. A.
Lundberg ja puheenj.

Tampereen osasto (puheenj. hra A.
Peltonen, siht. nti Sanni Hietala,
82 jäs.) on pitänyt 5 johtokunnan ja 6 jä-
senkokousta. Yhdistyksellä on ollut oma
sihteeristö, joka on huolehtinut kirjeen-
vaihdosta, sanomalehtiselostuksista sekä il-
moituksista. Valistus- ja juhlatoimikunta
on ollut johtokunnan apuna tilaisuuksien
järjestämisessä, joita on kaikkiaan ollut 5.
Puhujina ovat esiintyneet saarn. A. Sku-
t-nabb, toht. F. Iversen sekä osaston
omat jäsenet hrat M. Salminen, E.
Kortehisto y.m. Osastoa edusti Liit-
ton vuosikokouksessa puheenj. ja hra E.
Kortehisto.

Turun osaston (puheenj. hra H. J.
Renvall, siht. hra Fr. W. Rinne, 28
jäs.) johtokunta on kokoontunut 3 kertaa
ja jäsenkokouksia on pidetty 2. Rauhan-
asiaa koskevia puheita ja esitelmää on pi-
detty enimmäkseen toisten yhdistysten jär-
jestämissä tilaisuuksissa ja ovat puhuneet
m.m. puheenj. ja toht. F. Iversen.

Oulun osastossa (puheenj. opett.
Helena Fellman, 14 jäs.) on jälleen
ollut havaittavissa elpymisen merkkejä
vaikka varsinaiseen valistustoimintaan ei
vielä ole päästy.

Mikkelin osasto odottaa vielä ti-
laisuutta ryhtyä uudestaan työhön.

Porin osasto on työvoimien puu-
teesta supistanut toimintansa ulospäin toht.
Iversenin vierailun yhteydessä pidet-
tyihin kokouksiin. Sitä edusti Liiton vuosi-
kokouksessa sen puheenj. hra E. Valto-
nen.

Niinkuin ylläolevasta näkee on rauhan-
työtä tehty monella kolkalla kautta Suo-
men niemen. Keskushallitus tahtoo kiit-
tää kaikkia Liiton paikallisyhdistysten
työntekijöitä ja ystäviä siitä, mitä on ai-
kaansaatu uhrautuvalla vaivannäöllä ja
rakkaudella, samalla kun se toivoo, että se
myk on laiminlyöty tai olojen pakosta jää-
nyt tekemättä sekä Keskushallituksessa et-
tä yhdistyksissä mahdollisimman pian pää-
sisi täyteen kukkaansa.

Pyrkikäämme omistamaan enemmän
rauhanaatteen henkeä ja enemmän uhrau-
tuvaa työtä asiamme eteen, silloin varmaan-
kin saisimme suurempia voittoja taistelles-
samme aseellisuutta, väkivaltaa ja vihan
kylvöä vastaan kansamme keskuudessa.
Vuoden tappiot ja vastoinkäymiset, sa-
moin kuin voitot ja saavutukset olkoot meil-
le opetuksena ja rohkaisuna käydessä-
me jatkamaan vaikeata ja paljoa vaativaa,
mutta samalla siunausrikasta työtämme
rakkaan isänmaamme ja koko ihmiskun-
nan onneksi.

Bobäck, 9 p. heinäk. 1928.

Maikki Iversen, Suomen Rauhanliiton sihteeri.

NOTSOLY

OTSALAN